

Besluit **Accreditierapport en -besluit met een negatieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de ergotherapie (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen**

datum	1. Inleiding
7 mei 2013	Bij brief van 26 oktober 2012 heeft het instellingsbestuur van de Hogeschool West-Vlaanderen te Kortrijk een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
onderwerp	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de ergotherapie
Accreditierapport en -besluit (000983)	(professioneel gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 26 oktober 2012 en
bijlage	ontvankelijk verklaard op 21 november 2012.
2	

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (Vlhora).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Jan De Smedt (gedelegeerd bestuurder Netwerk van samenwerkende voorzieningen Vlaams Oogpunt); domeindeskundige.

Leden:

- David Dol (netwerkcoördinator RELING); domeindeskundige
- Rianne Jansens (docent Ergotherapie Hogeschool Zuyd); domeindeskundige
- Ineke Wolfhagen (adj. – directeur Onderwijsinstituut FHML, Universiteit Maastricht); onderwijsdeskundige

Secretaris:

- Bea Bossaerts

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18, 19 en 20 oktober 2011. Het visitatierapport dateert van 11 september 2012.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vlhora vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De doelstellingen van de opleiding zijn volgens de commissie geformuleerd volgens het niveau en de oriëntatie van de professioneel gerichte bachelor. Ze zijn gericht op het beheersen van de decretaal bepaalde algemene en algemene beroepsgerichte competenties. Vanaf het academiejaar 2006-2007 werden zes beroepsrollen als uitgangspunt genomen om de algemene doelstellingen van de opleiding te bepalen: observator, assessor, behandelaar, adviseur, manager en onderzoeker. Deze gelden voor de volledige opleiding, ook voor het keuzetraject wellnesscoaching.

De commissie nam kennis van de concordantiematrix waarin de nieuwe leerresultaten gekoppeld worden aan de algemene competenties en de algemene beroepscompetenties. Nu wordt nog met de competentielijst van 2006 gewerkt, wat vanzelfsprekend consequenties heeft. De commissie beveelt aan het nieuwe competentiemodel verder uit te werken, systematisch te onderbouwen en te verduidelijken, rekening houdend met Vlaamse, Europese en internationale vernieuwingen.

De commissie stelt vast dat de internationale dimensie niet in de competenties geëxpliciteerd is. Tijdens de gesprekken bleek echter wel dat de opleiding de internationalisering dynamisch aanpakt en heldere doelen vooropstelt. De commissie adviseert om de internationale dimensie rechtstreeks in de doelstellingen in te schrijven, omdat dit de lovenswaardige en goed aangepakte internationalisering nog meer zal verankeren.

De commissie stelt vast dat de opleiding geen afstudeerrichtingen aanbiedt maar wel twee trajecten heeft, een standaardtraject ergotherapie en een keuzetraject ergotherapeut-wellnesscoach. Voor beide trajecten wordt hetzelfde competentieprofiel gebruikt. Gegeven de afstemming tussen de drie documenten besluit de commissie dat de domeinspecifieke competenties voldoende afgedekt zijn. De commissie stelt vast dat het keuzetraject wellnesscoach in het academiejaar 2011-2012 zal uitbreiden van 17 studiepunten naar 48 studiepunten (van de totaal 180 studiepunten). De opleiding zegt dat de beoogde competenties voor beide trajecten dezelfde zijn, maar de commissie constateert dat te veel delen van het programma verschillen om dit hard te kunnen maken hetgeen ook blijkt in de toetsing.

Pagina 3 van 14 De commissie pleit ervoor de intussen verworven inzichten over 'wellnesscoaching en ergotherapie' te integreren in één standaardprogramma met beperkte keuzemodules, al dan niet diplomasupplementen. Dit kan meteen een aanloop zijn naar een aanbod van aanvullende modules na de opleiding.

Programma

De commissie is van mening dat de competentiematrix van de opleiding de relatie tussen de opleidingsdoelstellingen en de doelstellingen op module/partimniveau inzichtelijk maakt. Het programma is modulair opgebouwd. Het niveau dat voor een professionele bachelor wordt verwacht, is in de inhoud van de opleidingsonderdelen terug te vinden.

De commissie kon echter geen aanknopingspunten/motieven vinden om een keuzetraject Wellness te starten dat zich onder noemer van opleiding tot ergotherapeut over de ganse opleidingsduur spreidt. De visie op wellness van HOWEST stemt volgens de commissie niet geheel overeen met de internationale opvattingen hierover. In de literatuur wordt "well-being" als doel van ergotherapie en als te bereiken voorwaarde voor gezondheid beschouwd en krijgt dit dan ook een verhoogde aandacht in modules binnen een opleiding ergotherapie. In Howest echter kan het lijken alsof de opleiding ergotherapeut/keuzetraject wellnesscoach de basisopleiding is om "wellnesscoach" te worden. De commissie is van oordeel dat het keuzetraject hiermee onvoldoende beantwoordt aan de vooropgestelde doelstellingen voor de gehele opleiding. De commissie beoordeelt het facet "relatie tussen doelstellingen en inhoud van het programma" onvoldoende.

Tijdens de visitatie heeft de commissie vastgesteld dat voor het standaardtraject een programma bepaald is dat een adequate concretisering is van de eindkwalificaties. De eindkwalificaties werden vertaald in competenties en worden nu omgezet in te behalen leerresultaten gekoppeld aan (deel-)competenties. De inhoud van het programma van het standaardproject biedt de studenten de mogelijkheid om deze resultaten te bereiken. Voor het keuzetraject wellness oordeelt de commissie dat het programma geen voldoende en geen adequate concretisering is van de beoogde competenties. Een aantal basisvakken ergotherapie ontbreekt. In het programma gaat een vrij groot deel van de beschikbare studietijd naar diverse 'complementaire technieken'. Voor het traject wellness vraagt de commissie dan ook om met aandrang de vakinhoudelijke stam ergotherapie nadrukkelijker in het programma in te brengen. De basis van het programma moet een directe link hebben met ergotherapie en kan worden aangevuld met beperkte keuzemodules rond wellness. De internationale dimensie in de opleiding wordt volgens de commissie beleidsmatig stevig en inspirerend aangepakt op hogeschool- en opleidingsniveau, met heldere doelen en een duidelijke opbouw. Men wil elke student een internationale ervaring geven. Deze visie wordt consequent op opleidingsniveau in praktijk gebracht en verder uitgebouwd, gedragen door het team.

Volgens de commissie profileert de opleiding zich als praktijkgericht. De stage heeft hier in een ruim aandeel. De praktijkgerichte lessen kennen een beperkt aantal actieve werkvormen die zich richten op toepassing en integratie: de werkbezoeken, skillslab, rollenspelen, het uitvoeren van een assessment, het opmaken van een cliëntgericht advies, de sessies klinisch redeneren. De commissie meent echter dat in het keuzetraject wellnesscoaching vooral geoefend wordt met studenten en onvoldoende met simulanten en cliënten. Anderzijds ontbreken daar ook de ergotherapeutische case studies. De commissie stelt vast dat studenten in beperkte mate leren in evidence based handelen. Een aantal wetenschappelijke basisvaardigheden komen aan bod. Of evidence based handelen in de cursussen aan bod komt, is echter de verantwoordelijkheid van elke lector. De commissie vindt dat inzake EBP een structureel systeem nodig is, zodat er een

Pagina 4 van 14 waarborg is dat studenten hun handelen permanent leren baseren op de wetenschappelijk bewezen best mogelijke praktijken.

De commissie stelde vast dat de cursussen geen eenduidig beeld gaven over het actualiteitsgehalte. Bepaalde cursussen zijn volledig up to date en helder opgebouwd, zo stelde de commissie vast. Anderzijds blijkt dat er in een deel van het cursusmateriaal weinig nieuwe inzichten en zorgvernieuwend projecten voorkomen. De commissie vraagt daarom naar een vaste procedure die ervoor zorgt dat alle cursussen up-to-date zijn.

De commissie stelde vast dat de opleiding de samenhang van het programma schetst in zogenaamde 'competentiecomponenten'. Men wil in de toekomst ook leerlijnen ontwikkelen voor de vier interventiedomeinen over de zes semesters heen. De commissie vindt dat de modulaire aanpak voor het standaardtraject in een samenhangend programma resulteert dat de studenten houvast biedt. Wat betreft het keuzetraject is de samenhang met de essentie van de ergotherapie-opleiding de commissie niet duidelijk. In de praktijk is overschakelen tussen het standaardtraject en het keuzetraject na het tweede semester zo goed als onmogelijk. Blijkbaar volgen de twee trajecten een fundamenteel ander programma dat vanaf een bepaald moment niet meer inwisselbaar is. De commissie beoordeelt het facet "samenhang van het programma" onvoldoende.

Indien het keuzetraject Wellnesscoaching verder wordt ontwikkeld dient samenhang met de essentie van de ergotherapie-opleiding expliciet en volledig uitgewerkt worden. De commissie adviseert er zorg voor te dragen dat gastlectoren betrokken zijn bij onderwijsprogramma en kennis hebben van alle modules met het oog op samenhang en afstemming. De commissie stelt vast dat opleiding voldoet aan de formele eisen met betrekking tot de minimale studieomvang van een professioneel gerichte bachelor.

Er gebeuren volgens een meerjarenplanning van de hogeschool metingen op vlak van studielast, via module-evaluaties en tijdschrijven. In de semesteriële studentenenquête wordt ook de studietijd bevraagd, hetgeen leidt tot aanpassingen indien er (te) zware belasting is. De studielast lijkt volgens de commissie op basis van de metingen en de reacties van studenten vrij evenwichtig. De commissie constateert dat er geen systematisch onderzoek naar studiebelemmerende factoren is. Doordat er intensief contact is tussen lectoren en studenten kunnen zaken die niet goed gaan wel snel worden opgepakt in de kleinschaligheid en de informele organisatie van de opleiding. Niettemin kan naar het oordeel van de commissie een systematisch onderzoek naar studiebelemmerende factoren nuttige gegevens voor de beheersing van de studietijd opleveren, aanvullend op het systematisch contact met de lesgevers.

Het didactisch concept is volgens de commissie in lijn met de doelstellingen. Op papier is er een onderwijsvisie, geformuleerd in het document 'Competentiegerichte onderwijsvisie van de opleiding ergotherapie aan HOWEST'. Ze is zeer beknopt en vrij open geformuleerd. De commissie vindt het positief dat voor een visie gekozen is en dat sinds kort een onderwijskundige medewerker van de hogeschool het competentiegerichte leren begeleidt. De werkvormen sluiten volgens de commissie aan bij het didactisch concept. Lectoren hebben veel autonomie wat betreft didactische werkvormen. De commissie beveelt formeel overleg aan over controle en afstemming van didactische werkvormen en raadt aan meer te kiezen voor didactische werkvormen die studenten vooral activeren om toepassingsgericht te studeren en inhouden te integreren. De commissie adviseert om een expliciet didactisch concept op papier te zetten, dat door het hele team wordt gedragen. Daaraan gekoppeld moet men ondersteuning en sturing van autonome lectoren uitbouwen.

Ook dringt de commissie er op aan om het competentiegerichte onderwijs verder te implementeren in het cursusaanbod. De commissie stelt tenslotte vast dat praktijkgerichte werkvormen in wellnesscoaching vertrekken vanuit belevingsgerichte opdrachten, waarbij de overgang naar oefenen met simulanten/clienten/case study ontbreekt.

Pagina 5 van 14 De commissie stelt vast dat het toetsingsbeleid in de opleiding de autonomie is van de lector. De enige aansturing is dat de opleiding aandringt om in de studiefiches de leerresultaten op te nemen, en aan te tonen in de evaluatievorm waar men die deelcompetenties evalueert. De processen van toetsing zijn niet goed in kaart gebracht, zo stelt de commissie vast. Er is bijvoorbeeld geen toetsmatrijs waarin aangeven wordt welke onderdelen met hoeveel vragen en op welke wijze getoetst worden. Het examensysteem vindt de commissie voldoende transparant. Het examensysteem staat bijvoorbeeld beschreven in de studiegids en op Leho. Daarnaast biedt de examenbank een aantal typevragen die jaarlijks worden geactualiseerd. Er zijn ook proefexamens die studenten op het echte examen voorbereiden.

De kwaliteitsbewaking van de toetsing is volgens de commissie onvoldoende gewaarborgd. Uit de beschikbare examenvragen blijkt dat de toetsing te weinig gericht is op de competenties die de opleiding wil bereiken. In haar zelfevaluatierapport geeft de opleiding dat ook zelf aan. Alle examens zijn gelinkt aan de voormalige competentieschema's. De commissie kon niet vaststellen dat de nieuwe competentieschema's al worden gebruikt. Ze stelt echter vast dat de examens die ze heeft ingekeken, niet competentiegericht zijn. Ze bevatten zeer veel kennisvragen en weinig inzichts- en toepassingsvragen, iets wat ook door de vorige visitatiecommissie is vastgesteld.

De specifieke modules van Wellnesscoaching leggen volgens de commissie tijdens de hele opleiding geen link met ergotherapie, noch in lesmateriaal noch in examenopdrachten. Bij het toetsen van modules over wellnesscoaching valt op dat er vooral op kennis en vaardigheid van de complementaire technieken wordt getoetst, veel meer dan op ergotherapeutische competenties. De beoordeling daarvan komt ook onvoldoende tot uiting in de monstermodule voor studenten uit het keuzetraject. De commissie beoordeelt het facet "beoordeling en toetsing" onvoldoende.

De commissie doet een aantal aanbevelingen onder meer met betrekking tot herziening van het cursus- en toetsbeleid, de borging van de toetsing, de variatie in de toetsopgaven (meer casusmateriaal) en de formulering van evaluatiecriteria van de stage en de eindwerken in termen van competentiegerichtheid.

Het programma sluit volgens de commissie aan bij vooropleiding. De opleiding ondersteunt startende studenten via het mentoraat. Er is een duidelijke EVC- en EVK-procedure in de hogeschool. Op dit moment heeft ongeveer één student op de vier een individueel traject. Concluderend:

De commissie dient het standaardtraject en het keuzetraject als één opleiding te beoordelen en is van oordeel dat het keuzetraject onvoldoende scoort op de essentiële facetten inhoud programma, samenhang, en beoordeling en toetsing. Voor deze facetten komt de commissie telkens tot de conclusie dat de opleiding voor wat betreft het keuzetraject niet kan verzekeren dat de studenten op alle vlakken tot een beginnende beroepsbeoefenaar-ergotherapeut worden opgeleid. Alles afwegend is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering en weging voor de score onvoldoende voor het onderwerp "Programma" en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp "Programma" derhalve als onvoldoende.

Inzet van personeel

De commissie had de indruk dat het team bestaat uit sterke persoonlijkheden die vanuit hun eigen invalshoeken gedreven met hun werk bezig zijn, maar vrij weinig aansturing krijgen. De studenten waarderen het contact met het onderwijzend team en de kleinschaligheid van de opleiding. De relatie met de gastlectoren verloopt doorgaans wat stroever.

Pagina 6 van 14 Vanaf dit academiejaar (2011-2012) is een begeleidingscyclus voor elke medewerker verplicht, die bestaat uit vier delen: het planningsgesprek, het functioneringsgesprek, de tussentijdse feedback en het afrondingsgesprek. De persoonlijke resultaten van de teamleden in studentenenquêtes worden aan elk personeelslid bezorgd en komen aan bod tijdens functioneringsgesprekken. De commissie waardeert deze gang van zaken. Elke lector volgt verplicht twee opleidingsdagen didactiek per jaar. Hij/zij kan daarnaast op eigen initiatief een verzoek indienen tot navorming met een aanvraagformulier. De vorming kan ter sprake komen in het functioneringsgesprek. Het up to date blijven van het personeel, zowel didactisch als vakinhoudelijk is nu vrijblijvend. De commissie dringt er sterk op aan om de vorming van lectoren meer aan te sturen. Ze beveelt ook aan de verregaande autonomie van lectoren meer centraal aan te sturen.

Het wervingsbeleid is erop gericht om mensen aan te werven met praktijkervaring. De commissie waardeert dat veel leden van het kernteam werkzaam zijn in het werkveld en in alle interventiedomeinen. Daar bouwen ze een netwerk uit dat nuttig is bij het updaten van het programma, bij de stages en de eindwerken en maken allen deel uit van intervisiegroepen.

De commissie stelt vast dat er geen masters deel uitmaken van het kernteam. Tot op heden kan een bachelor echter geen onderzoeksdaden leiden of stellen, maar enkel onderzoeksgegevens aanleveren. De huidige ontwikkelingen zoals competentiegericht onderwijs en integreren van evidence based practice vragen naar het oordeel van de commissie ook in het kernteam meer lectoren die geschoold zijn in academische en managementcompetenties. De commissie beveelt aan een beleid uit te zetten dat gericht is op expertise rond onderzoek in het team. Positief is dat twee lectoren nu gestart zijn met de pas opgerichte opleiding master in de ergotherapie, maar het toegepast onderzoek staat dus voorlopig nog op een laag pitje.

De commissie vindt het jammer dat processen rond vakinhoudelijke professionalisering niet systematisch aangestuurd worden en de verantwoordelijkheid zijn van de individuele lector. De opleiding participeert in diverse netwerken: de beroepsvereniging Vlaams Ergotherapeutenverbond, het Vlaams Overleg Ergotherapie, het European Network of Occupational Therapy in Higher Education en de World Federation of Occupational Therapists. Het personeel heeft ruime internationale contacten, zo stelt de commissie vast. Uit de beschikbare documenten blijkt dat in de opleiding dit academiejaar achttien mensen lesgeven, of 7,47 VTE. Elf personeelsleden hebben werkveldervaring en zijn aangesteld als praktijklector. Vijf van hen zijn ook nog actief in het werkveld. De meesten (negen) zijn uitsluitend verbonden aan de opleiding Ergotherapie. Daarnaast zijn er zes lectoren en de opleidingscoördinator die als hoofdpraktijklector zelf ook nog lesgeeft. In het academiejaar 2011-2012 telt de opleiding 158 studenten, wat een student-lectorratio van 21 : 1 oplevert. Het zelfevaluatie-rapport maakte gewag van een toenemende werkdruk en tijdens de visitatie spreekt ook het onderwijzend personeel van een vrij hoge werkdruk. In dit verband beveelt de commissie aan de werkdruk te bewaken. Ze stelt ook voor om te zoeken naar bijkomende middelen die meer mogelijkheden bieden om personeel aan te werven (bijvoorbeeld via PWO-projecten/maatschappelijke dienstverlening).

Voorzieningen

De opleiding is samen met vijf andere opleidingen gehuisvest op de campus van de Renaat de Rudderlaan in Kortrijk. De infrastructuur is volgens de commissie adequaat afgestemd op het onderwijs. De leslokalen en de twee auditoria zijn behoorlijk uitgerust. De praktijklokalen zijn in orde. Die voor de wellnesscoaching ogen bijzonder aantrekkelijk. Studenten en werkveld mogen praktijklokalen op aanvraag gebruiken na de lessen.

Pagina 7 van 14 Ook op het vlak van ICT is de uitrusting behoorlijk. De campus beschikt over vijf pc-lokalen. Voor individueel werk kunnen studenten terecht in de openleercentra, waar ook pc's geïnstalleerd zijn. Het is wel de bedoeling op termijn enkel nog met laptops te werken en alle vaste computers te verwijderen. Er is overal draadloze toegang tot het internet. Over het elektronisch leerplatform Leho (Leeromgeving HOwest, Learning Environment HOwest) zijn de studenten zeer tevreden. Alle studenten en personeelsleden kunnen via een VPN-connectie ook van buiten het departement inloggen op het netwerk. De mediatheek/bibliotheek kent een adequate uitrusting en bestaat uit een stille bibliotheekruimte en een groepsruimte, die zeker op bepaalde tijdstippen erg druk bevolkt is. De commissie vindt dat er goede en interessante voorzieningen aanwezig zijn maar vreest dat sommige daarvan lege dozen zouden kunnen blijven als er geen aansturing en beleid is, bijvoorbeeld de digitale tools voor de samenwerking die de commissie heeft ingekeken. De commissie beveelt aan een beleid te ontwikkelen voor het systematisch beter inzetten van de voorzieningen.

De commissie stelt vast dat de studiebegeleiding goed georganiseerd is, van de eerste lijn binnen de opleiding, over de tweede lijn hogeschoolbreed, naar de derde lijn met externe partners. Dit wordt goed gecommuniceerd met studenten, zo bleek uit de gesprekken. Er is ook een goede samenwerking en doorverwijzing tussen de verschillende betrokkenen. De studenten worden ingedeeld in mentoraatgroepen. Studenten die een geïndividualiseerd traject willen volgen, maken een afspraak met de trajectbegeleider. Er wordt nu meer aandacht besteed aan de informatie aan nieuwe studenten omdat tijdens exitgesprekken gebleken is dat onvoldoende informatie een reden kan zijn voor drop-out. De commissie stelt wel vast dat het informatiemateriaal dat verspreid wordt, vaak onvoldoende duidelijk de essentie van een opleiding ergotherapie aangeeft en te sterk het keuzetraject wellness-coaching in de verf zet. De commissie dringt erop aan om helder te communiceren naar de instromers in alle informatiebronnen: het gaat om een opleiding bachelor in de ergotherapie.

Interne kwaliteitszorg

De interne kwaliteitszorg wordt aangestuurd vanuit de algemene diensten naar de departementen en opleidingen, die alle een kwaliteitsverantwoordelijke hebben met een duidelijk functieprofiel. De commissie stelt vast dat de opleiding een jaarplanning IKZ heeft, gedistilleerd uit het actieplan van de hogeschool met een overzicht van de aard van de metingen, de doelgroepen en de frequentie. De commissie constateert dat er vanuit de hogeschool duidelijk beleid en ondersteuning is rond kwaliteitszorg. Op het niveau van de opleiding moet dit wel meer ingebed worden. Diverse evaluaties en metingen staan nog in de kinderschoenen. De vraagstelling in de enquêtes is bijvoorbeeld niet altijd duidelijk en wordt soms aangepast als de resultaten niet wenselijk zijn. Het aantal bruikbare gegevens is nog vrij beperkt en er zijn geen toetsbare streefdoelen vooropgesteld.

De commissie vraagt om voor de verdere inbedding van het kwaliteitsbeleid zoals dat door de hogeschool ontwikkeld is, te zorgen. Ze benadrukt dat men uit de resultaten van de bevragingen ook toetsbare streefdoelen op opleidingsniveau moet distilleren.

De hogeschool heeft volgens de commissie een degelijk systeem van opvolging uitgebouwd. Voor het opstellen van verbeterplannen maakt de hogeschool gebruik van projectfiches die aangeven welke acties zullen volgen om gedetecteerde verbeterpunten en sterke punten te remediëren, respectievelijk te borgen en verder uit te bouwen.

Sinds de vorige visitatie is een aantal verbeterplannen uitgevoerd, zoals meer lectoren in het team, inrichting van een skillslab, multimedia in de leslokalen, een alumniwerking. De opleiding is momenteel onder meer bezig met een grootschalig verbeterproject.

De commissie stelt echter vast dat het schort aan systematische controle of de afgesproken verbeteracties uitgevoerd worden, zodat de PDCA-cyclus niet volledig rond geraakt. Ze is

Pagina 8 van 14 van oordeel dat de systematiek van verbetertrajecten in de opleiding beter moet, ondanks de degelijke steun die er is vanuit de hogeschool.

Uit de gesprekken leidde de commissie af dat er problemen zijn met het toepassen van verbeteringen in het curriculum die gedragen worden door het gehele team, ook al is bij elk teamoverleg kwaliteitszorg een agendapunt. Een groot aantal punten komt structureel aan de orde zoals communicatie, leeromgeving, organisatie, begeleiding, infrastructuur, wat op zich zeker positief is. De opleiding geeft echter zelf aan dat er geen kwaliteitscultuur aanwezig is. Men gaat voor verbeterplannen vaak af op informele signalen en contacten en formuleert van daaruit ad hoc oplossingen. Verder stelt de commissie vast dat de kwaliteitszorg sterk gericht is op het onderwijsproces, en minder op de inhoud van het programma en de kwaliteit van de toetsing. De commissie zet ook vraagtekens bij de wijze waarop het keuzetraject wellnesscoaching geëvalueerd wordt. Ze is er niet van overtuigd geraakt dat dit echt grondig geëvalueerd en besproken werd met het hele team en met een ruim werkveld.

De commissie meent dat er nog uitdagingen open liggen om het degelijk uitgewerkte systeem van kwaliteitszorg op hogeschoolniveau verder in de opleiding te implementeren. Zo kan men nog sterkere lijnen uitzetten naar het systematischer inbouwen van verbetertrajecten en geïntegreerde PCDA-cycli. De commissie pleit ook voor een sterke en open cultuur van kwaliteitszorg, die een groepsdenken rond bepaalde punten durft doorbreken. Verder beveelt ze aan de kwaliteitszorg ook sterker te richten op de inhoud van het programma en de kwaliteit van de toetsing.

De commissie vindt het positief dat de studenten worden betrokken bij de interne kwaliteitszorg via de participatiecommissies op opleidings-, departementaal en interdepartementaal niveau. Het personeel wordt rechtstreeks bij IKZ betrokken via onder meer het opleidings- of kernteam, waarin het onderwijzend personeel met minstens een halfzijdse aanstelling zitting heeft. IKZ is een wekerend agendapunt tijdens de teamvergaderingen. De teamleden worden ook betrokken bij curriculumwijzigingen, die een positief advies moeten krijgen van de opleidingscommissie.

De alumniwerking van HOWEST wordt gestuurd vanuit de Interdepartementale werkgroep Alumnibeleid. Op opleidingsniveau komt jaarlijks een alumni-focusgroep van de opleiding samen om zich te buigen over de opleiding, waaronder bijscholing en actualisering. Het werkveld wordt ook betrokken bij onderwijsbeoordelingen en curriculumvernieuwingen. Voorstellen van curriculumwijziging worden voor advies besproken in de opleidingscommissie, die paritair samengesteld is uit de teamleden van de opleiding en vertegenwoordigers van het betrokken werkveld.

De commissie adviseert de systematische en formele betrokkenheid van alumni en beroepenveld nog verder uit te werken, zowel inzake evaluatie als inzake betrokkenheid bij verbetertrajecten. De commissie stelt voor een representatieve werkveldcommissie uit te bouwen met meer leden vanuit verschillende strekkingen en verschillende regio's.

Resultaten

De commissie stelt vast dat de ingekeken stageverslagen van het standaardtraject van voldoende niveau zijn. De stageverslagen wellnesscoaching vindt de commissie onvoldoende omdat er geen duidelijk ergotherapeutisch kader wordt beschreven. Tijdens de visitatie zeggen stagementoren en directeuren uit het werkveld dat ze tevreden zijn over de stages en de opleiding. Zij vinden dat de studenten een goede basis hebben. Studenten Wellnesscoaching moeten wel extra investeren in het verwerven van ergotherapiemethodieken specifiek voor een bepaald werkveld. Meerdere studenten en alumni van het keuzetraject gaven tijdens de visitatie aan dat ze zich onzeker voelden toen ze op stage gingen, omdat ze hun ergospecifieke kennis onvoldoende vonden.

Pagina 9 van 14 De commissie vindt dat de ingekeken eindwerken er verzorgd uitzien, met een duidelijke inhoudsopgave en structuur, met een theoriedeel en een praktijkdeel waarin theorie wordt toegepast. Ondanks de voorbereidende lessen die op papier helder en gestructureerd zijn, vertonen de proeven vaak gebreken. De doelstelling in het eindwerkquadernecum 'je bent in staat om wetenschappelijke professionele literatuur te lezen en te begrijpen. Je kunt deze informatie beoordelen, synthetiseren en gebruiken in eindwerken...' komt in de ingekeken scripties niet overal tot uiting. De commissie vindt het niveau van de eindwerken in het standaardtraject aan de lage kant. De scores van de eindwerken en de opmerkingen die erbij gemaakt zijn, komen echter wel overeen met de verwachtingen van de commissie. Vaak is het resultaat van een bachelorproef uiteindelijk voldoende doordat studenten ook op proces, presentatie en bevraging beoordeeld worden, wat het eindcijfer doorgaans optrekt. De commissie beveelt aan om te werken aan de kwaliteit van de bachelorproeven van alle studenten door bijvoorbeeld studenten een handreiking geven over methodiek en integratie van diverse onderdelen, hen te ondersteunen bij reflectie op de praktische uitvoering en hen te stimuleren tot een overstijgende eindconclusie door metacognitieve vragen.

In het keuzetraject wellnesscoaching zijn de opbouw en inhoud hoofdzakelijk wellnessgericht. In geen van de bestudeerde eindwerken (niet in het onderwerp, niet in de gebruikte methodieken) wordt echter de link gelegd met de ergotherapie. Het is dus voor de commissie zeer de vraag of deze studenten de eindcompetenties van ergotherapeut behalen. Uit inzage van verslagen van de opleidingscommissie blijkt dat het keuzetraject in veel vergaderingen besproken werd. De resultaten van de voorbije periode met een keuzetraject van zeventien studiepunten doen veel twijfels rijzen bij de commissie. Het programma, het lesmateriaal, de bachelorproef en de examenopdrachten voor het keuzetraject - tot nu zeventien studiepunten - geven geen zekerheid dat de studenten de eindcompetenties van ergotherapeut behalen. Het is zeer de vraag of men daarmee nog ergotherapeuten zal afleveren. Aangezien wellnesscoaching een keuzetraject is en geen aparte afstudeerrichting, moet de commissie de opleiding in haar geheel beoordelen en is het eindoordeel dus negatief. De commissie beoordeelt derhalve het facet "gerealiseerd niveau" onvoldoende. De commissie beveelt aan de bachelorproeven van het keuzetraject duidelijk te linken aan de opleiding ergotherapie. Tevens vraagt de commissie om het totaalconcept van het keuzetraject herbekijken en hierbij niet onmiddellijk te vertrekken vanuit een alternatieve visie op behandelen, maar een vakspecifieke basisstam ergotherapie mee te geven, en nadien het alternatief als surplus in te voeren zodat het in evenwicht is met eventuele andere alternatieven.

Momenteel zijn er geen streefcijfers en de commissie beveelt aan streefcijfers te formuleren. De hogeschool heeft het plan streefcijfers voor te bereiden voor slaagcijfers, gemiddelde studieduur en drop-out, rekening houdend met Vlaamse gemiddelden. Het ZER geeft over het onderwijsrendement weinig gegevens. De slaagcijfers van de opleiding liggen volgens de commissie relatief hoog (50-55%). Bij studenten die voortijdig de opleiding verlaten, gebeurt een exitonderzoek. De exitgesprekken worden geanalyseerd en in team besproken. Aanvankelijk was de drop-out groter in het keuze- dan in het standaardtraject, maar dit heeft zich niet doorgezet. Het opleidingsteam wil, gezien de grotere instroom van studenten, meer inzetten op de individuele proces- en trajectbegeleiding van de studenten. Doel hiervan is de student zo vlug als mogelijk, indien nodig, te heroriënteren.

Concluderend is de visitatiecommissie van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp onvoldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn. De commissie dient het standaardtraject en het keuzetraject als één opleiding te beoordelen. De commissie is van oordeel dat het keuzetraject wat betreft gerealiseerd niveau niet overtuigend aantoonde dat de afgestudeerden op alle vlakken van de ergotherapie als beginnend beroepsbeoefenaar

Pagina 10 van 14 mogen worden beschouwd. Deze conclusie leidt tot de quotering onvoldoende op onderwerpniveau.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering en weging voor de score onvoldoende voor het onderwerp "Resultaten". De NVAO beoordeelt het onderwerp "Resultaten" derhalve als onvoldoende.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Pagina 11 van 14 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OOORDEEL	FACET	OOORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	O	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	O
		2.3 samenhang programma	O
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	O
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	O	6.1 gerealiseerd niveau	O
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: negatief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	O
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	O

Eindoordeel: negatief

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de ergotherapie (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen.

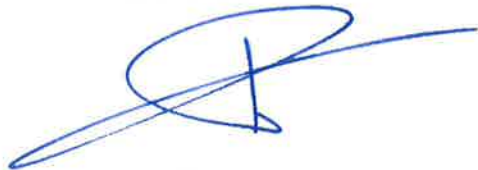
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de ergotherapie (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Kortrijk wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2013-2014 niet meer kan worden ingericht en dat de graad van Bachelor niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 7 mei 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ De artikelnummers verwijzen naar de situatie vóór de wijzigingen uit het decreet van 6 juli 2012 – cfr. art. 48 van dat decreet.

– naam instelling	Hogeschool West-Vlaanderen
– adres instelling:	Marksesteenweg 58
	B - 8500 KORTRIJK
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de ergotherapie
– niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Kortrijk
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Gezondheidszorg
– bijkomende titel	geen